

LEMBIT VABA ETÜMOLOOGINA

27. mail 2025 sai 80-aastaseks väljapaistev keeleteadlane, Emakeele Seltsi auliige, Läti Teaduste Akadeemia välisliige, filosoofiadoktor Lembit Vaba. Juubilariteadus- ja elutöö on olnud pühendatud läänemeresoomebalti keele- ja kultuurisuhete uurimisele ja vahendamisele. Eelkõige on Lembit Vaba etümoloog, kelle kesksed uurimisvaldkonnad on balti laenu läänemeresoome keeltes ja läti laenu Eesti murretes. Mitmekülgse eruditsiooniga keeleajaloolasena ulatub tema haare eesti ja teiste läänemeresoome keelte sõnade päritolu selgitamisel aga märksa laiemalegi. Käesolev tähtpäevakirjutis soovibki anda lühikese ülevaate Lembit Vaba panusest etümoloogina.

Lembit Vaba teadlasette algas Eesti murretes esinevate läti laensõnade käsitlemisega. Kandidaativäitekiri „Läti laensõnad eesti keeles“ ilmus trükis 1977. Väitekirjas on vaatluse all kokku ligi 1130 läti laenu,

suur osa nendest etümoloogiatest on esitatud esmakordselt. Uurimuse detailsusest annab aimu see, et valdav osa käsitletud laensõnadest on registreeritud vaid üksikutes murrakutes, omaette peatükk on pühendatud ainult Lutsi ja Leivu keelesaarte murrakutes esinevatele läti laenudele. Lisaks arhiiviallikates registreeritud sõnavarale on kaasa haaratud autori enda keeleekspeditsioonidel kogutud aines. Kuulu järgi käis Lembit kogu eesti-läti keelepiiri jalgsi läbi!

Järgnevatel aastatel esitas Lembit Vaba veel uusi läti etümoloogiaid mitmes artiklis, nimetatagu siin näiteks „Haruldusi läti keelest“ (1986a), „Siis kui mindi raatsi peale. Eesti-läti suhete kajastusi Hargla palgiparvetajate keeles“ (1986b), „Kas eesti keeles on läti maastikusõnu?“ (1997b), ning 6-osalist artiklisarja „Läti laensõnu eesti murdekeeles“ (1988–2001). 1997. aastal ilmus väitekirja põhjalikult täiendatud versioon „Uurimusi läti-eesti keelesuhetest“ (1997d), mille põhjal kaitses Lembit Tampere ülikoolis filosoofiadoktori kraadi. Ka 2010. ja 2020. aastatel on ta jätkuvalt uusi läti etümoloogiaid avaldanud.

Eesti murretes laiemalt levinud leksikast on Lembit Vaba esitanud (võimaliku) läti etümoloogia nt sõnadele *konu* 'põrnika tõuk' (1977: 46), *kooba(r)t*, *koopel*, *kaapel* 'trepitaoline üleikäigukoht puu- või kiviaial' (1977: 39), *pretsnik* 'ülesostja' (1977: 81), *punts* 'väike õlleankur' (1977: 83), *rääts* 'vitstest punutud korv vm' (1977: 90, alternatiivne laenualus varem pakutu asemele), *rask* 'säaremähis' (1997: 179–180), *siks* '(väike) varss' (1997: 200), *tonk* 'lühike teivas, kaigas jms' (1997: 220), *posle* 'kõlud, kõlkad' (2015e: 23–24), *pess* 'puukäsn, tael' (2017: 270–272) *kuppama*, *kupatama* (2019b), *luga* (2020a: 257–259, alternatiivselt vanem, balti laen), *sipsik* (2021b), *laukama* 'idanema' (2022a: 158–159) ja *ruttuma* 'pehastuma, kõdunema' (2022a: 159–160).

Läti-eesti keelesuhete juurest on Lembit Vaba liikunud ajas kaugemale balti-läänemeresoome keelte suhete juurde, kujunedes rahvusvahelise mainega viljakaks läänemeresoome keelte balti laenude uurijaks. Santeri Junttila andmetel on Lembit Vaba avaldanud rohkem balti laene käsitlevaid artikleid kui ükski teine teadlane (Junttila 2015: 31). Publikatsioonide seas on mõned balti-läänemeresoome keelekontaktide taustu ja uurimisküsimusi (kontaktide kronoloogia ja iseloom, erivanuselised laenukihistused ja separaatsed baltismid, laenudega seotud mõisterühmad jms) ülevaatlikult käsitlevad kirjutised, nt „Die baltischen Sonderentlehnungen in den ostseefinnischen Sprachen“ (1990b) ja „Balti laenude uurimine avab meie kauget

minevikku“ (2011a). Samuti leidub ühte kitsamat teemat analüüsivaid kirjutisi, mis näiteks koondavad samasse mõisterühma kuuluvaid laene, nagu „Balti laenud läänemeresoome maastikusõnavaras“ (1989), „Gibt es ein Baltisches Fragment im estnischen Wortschatz der Waldimkerei?“ (1990a), lahkavad substitutsiooniküsimusi, nt „Ergänzungen zur Substitution des baltischen wortanlautenden *st“ (1997a), „Ostseefinnisches *meri* 'Meer' – doch ein baltisches Lehnwort“ (1997c), „Language contacts between Baltic and Finnic languages – an exhausted issue in linguistic research?“ (2011b), „Über monophthongische Substitute baltischer resp. lettischer Diphthonge in südestnischen Lehnwörtern“ (2015e), või muid probleeme, nt „Zu den baltischen *m*-Deverbale in den ostseefinnischen Sprachen“ (1994), „Die Rolle des Altpreussischen Sprachmaterials in etymologischen Untersuchungen ostseefinnischer Baltismen“ (1998). Suure osa balti laenude teemalistest artiklistest moodustavad üksiku või paari etümoloogia käsitlused.

Lembit Vaba on eriliselt huvitunud läänemeresoome keelte lõunarühmas, eeskätt Eesti murretes esinevatest separaatsetest baltismidest, mis on varasema, peamiselt soome keelele keskendunud balti laenude uurimise fookusest kõrvale jäänud. Vähemalt kahes läänemeresoome lõunarühma keeles esindatud tüvevarast on Lembit Vaba balti etümoloogia esitanud nt sõnadele *põrm* (1994: 243), *vang*, g. *vangu* mrd 'jõekäär, niidukäär' (1998: 180–181), *kõngema* (2004b: 417–419), *peru* (2019a: 259–260), *vistar*, *vistrik* (2019a: 265–267), *vänge* (2019a: 267–269), *kasima*, *kasin* (2019c) ja *tõrkuma* (2020a: 264–266). Ainult Eesti murretes laiemalt tuntud leksikast on ta (võimalike) balti laenudena etümologiseerinud nt sõnad *mülgas* (1989: 211–213), *palu* mrd 'soo(maa), madal tüma maa jne' (1989: 214), *rahu* 'liivane või kivine meremadalik; väike saar' (1989: 215–216), *käblik* (1992), *välmäs*, *välme* mrd 'kimbukesse eraldatud osa lõngu, üks osa lõngavihti' (1994: 245), *kähr* mrd 'mäger' (1995: 82), *kihne*, *kihkjas*, *kihvakas* mrd 'hapu(kas)' (1995), *keris* (1996c), *sugar* (1997a: 177–178), *tuber* (1997a: 179), *kärvama* (2004b: 419–421), *rend* mrd 'söögilaud' (2009c), *üsked* mrd 'tuulamata vili' (2009d, alternatiivselt ka vanavene laenuvõimalus), *vagel* (2012), *koost* mrd '(puu)lusikas' (2015a: 219–221), *õis-* sõnas *õisvesi* mrd 'haava- või villieritis' (2015d), *kori*, g. *korja* mrd 'koldeauk' (2018a: 240–242), *melekas* (2018a: 242–244), *liisuma* (2020b), *velbas* (2019a: 263), *videvik*, *vidu*, *videv* (2019a: 263–265), *raidama* mrd 'rikkuma, raiskama' (2021a: 330–332), *mült* mrd '(jahu)tolm, pihu, puru'

(2023a: 194–195). Kui siia lisada ka käsitletud haruldased murdesõnad ja arhaismid, pikeneks loetelu märgatavalt.

Läänemeresoome keeltes laiemalt, nii lõuna- kui ka põhjarühmas esindatud tüvevarast on Lembit Vaba esitanud balti etümoloogia nt sõnadele *allikas* (1989: 206–209), *tarm* (1994: 243–244), *tolm* (1994: 244–245), *võhmas* (1994: 245), *ihne*, *ihnus* (1996a), *rühm* (1996b), *ramb* (1997e), *lang* (2003a), *kurtuma* 'tugevasti kõhnuma, otsa lõppema' (2005), *tiib* (2011b: 48, 2020a: 262–263), *varn* (2014, ka vanem baltoslaavi laenuvõimalus), ee *kaugas*, sm *kaukalo* 'küna' jt (2015a: 222–226), *adru* (2016a), *lõõts* (2016b), *rahe-*: *rahejalg*, *kooljarahe* mrd 'surnuraam, puusärgi alus' (2018a: 244–247), *rikkuma* (2018a: 247–251), *mokk* (2018b), *vaibuma* (2019a: 260–263), *karsima* mrd 'oksi laasima' (2020a: 255–256), *tera(s)* mrd 'nahariba õmbluste tugevdamiseks' (2020a: 259–262), *laimama* (2020c), *pendima* mrd 'pehkima, pehastama' (2021a: 328–330), *ruttama* (2021a: 332–335), *kahju* (2022a: 155–158).

Lisaks balti ja läti etümoloogiatele on Lembit Vaba esitanud ka vene ja slaavi etümoloogiaid: vene laenualuse nt sõnadele *räni* (2003b), (mesilas)-*sülem* (2009a, 2009b: 1–6), *kosal*, *kusal* mrd 'puu otsa riputatav pakktaru, pettearu' (2009b: 6–7), *nuuter* (2017: 267–269), *naber* (2023a: 196–198), *pugal* (2023a: 200–202, võimalik ka vastupidine laenusuund), *kosur* mrd 'keretäis peksa' (2024a: 274–275), *koslep* (2024a: 275–276), *luup(a)* mrd 'hõlmader' (2024a: 276–277), *kurn* 'pesakond jne' (2025: 214–216) ja *putitama* (2025: 217–219); slaavi etümoloogia nt sõnadele *sarn* (2015b) ja *taarn* (2022b). Üksikud Lembit Vaba esitatud etümoloogiad seostavad eesti sõnu aga muudegi keeltega. Näiteks on ta osutanud sõna (*raie*)*lank* võimalikku saksalaenuisust (2023c) ning kõrvutanud mordva keeltega sõnu *kuhtuma* (2024b) ja *ruhimir* mrd 'kamal, kokkupandud peod' (2025: 221–223). Kuid ta on ka tuvastanud läänemeresoome laene läti murdesõnavaras (2023b).

Eesti ja läänemeresoome sõnavararikkuste põhjaliku tundjana on Lembit Vaba avaldanud kirjutisi ka sõnade päritolu selgitamisega seotud üldisematel teemadel. Sõnaalguliste konsonantühendite substitutsiooni laensõnades analüüsib „Zur Substitution der anlautenden Konsonantenverbindungen im ostseefinnischen Lehnwortschatz (am Beispiel des Estnischen)“ (2001), tüvedublettide vaheldusi käsitlevad „Miks *punk* ja *tink*?“ (2004a) ning „Viron *ätse-* ja *ätsa-* sekä *ärtse-* ja *ärtsa-*kantaiset kasvinimet sekä fluktuoiva *r*“ (2010). Nendes artiklites kirjeldatud nähtustega

arvestamine avab uusi vaatenurki nii mõnegi seni etümoloogiliselt läbi-
paistmatu sõna päritolu selgitamiseks. Eesti putukanimetuste päritolust
annab ülevaate „Need tüütud putukad“ (2013), ühe sõna tuletusseoste
üksikasju eritleb „Sabalugu. Märkmeid ühe sõnapere etümoloogiast ja
tuletusseoseist“ (2000).

Etümoloogina iseloomustavad Lembit Vaba sügavad teadmised lääne-
meresoome keelte ja kontaktkeelte ajaloost, detailne keeleainese tundmine,
metoodilisus ja põhjalikkus. Tema etümoloogiakäsitlused avavad sõnade
taustu võimalikult mitmekülgset, sisaldades nii üksikasjalikke murde- ja
leksikograafilisi andmeid kui ka rahvaluule- ja ilukirjandusnäiteid, aga
hõlmates ka keelevälise konteksti, nagu looduskeskkond, botaanilised ja
zooloogilised faktid, ajalooline olustik, endisaegsed töövõtted ja -vahendid
vms.

Lembit Vaba on olnud teadlasena väga virk ja viljakas, sellest kõneleb
aukartustäratavalt pikk publikatsioonide loend. Olulise osa oma artiklitest
on ta koondanud kogumikku „Sõna sisse minek“ (2015c). Tema töötahe
pole pensionipõlves raugenud, lisaks arvukatele avaldatud artiklitele
on ta jätkuvalt olnud tegev mitme projekti juures. Nimetatagu siin eesti
etümoloogiasõnaraamatu teoksil olevat akadeemilist versiooni, mille
koostamisel ja toimetamisel on tal olnud märkimisväärne osa, aga samuti
„Eesti kohanimeraamat“ (2016) ja koostamisel olevat eesti perekonna-
nimede raamatut, mille (eel)retsensent ta on. Koos kolleegidega soovin
Lembitule palju õnne, jätkuvat vaimuerksust, tervist ja jõudu, et ta saaks
edaspidigi oma mõtteid teadusavalikkusega jagada ning pooleliolevad
tööd lõpule viia.

IRIS METSMÄGI

Foto: erakogu

Kirjandus

Eesti kohanimeraamat 2016. Koost. Marja Kallasmaa, Evar Saar, Peeter Päll, Marje Joalaid, Arvis Kiristaja, Enn Ernits, Mariko Faster, Fred Puss, Tiina Laansalu, Marit Alas, Valdek Pall, Marianne Blomqvist, Marge Kuslap, Anželika Šteingolde, Karl Pajusalu, Urmas Sutrop. Toim. Peeter Päll, Marja Kallasmaa. Eesti Keele Instituut, Võru Instituut, Eesti Kirjandus-
museum. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.

Junttila, Santeri 2015. Tiedon kumuloituminen ja trendit lainasanatutkimuksessa. Kantasuomen balttilaislainojen tutkimushistoria. Helsinki.

- Vaba, Lembit 1977.** Läti laensõnad eesti keeles. Eesti NSV Teaduste Akadeemia Keele ja Kirjanduse Instituut. Tallinn: Valgus.
- Vaba, Lembit 1986a.** Haruldusi läti keelest. – Emakeele Seltsi aastaraamat 30 (1984), 96–106.
- Vaba, Lembit 1986b.** Siis kui mindi *raatsi peale*. Eesti-läti suhete kajastusi Hargla palgiparvetajate keeles. – Keel ja Kirjandus 9, 518–527.
- Vaba, Lembit 1988–2001.** Läti laensõnu eesti murdekeeles I–VI. – Emakeele Seltsi aastaraamat 32 (1986), 46–56; 34 (1988), 55–61; 35–42 (1989–1996), 106–108; 43 (1997), 99–106; 44–45 (1998–1999), 72–76; 46 (2000), 153–158.
- Vaba, Lembit 1989.** Balti laenud läänemeresoome maastikusõnavaras. – Keel ja Kirjandus 3, 138–141; 4, 206–218.
- Vaba, Lembit 1990a.** Gibt es ein baltisches Fragment im estnischen Wortschatz der Waldimkerei? – *Linguistica Uralica* XXVI, 3, 173–179.
- Vaba, Lembit 1990b.** Die baltischen Sonderentlehnungen in den ostseefinnischen Sprachen. – Itämerensuomalaiset kielikontaktit. Itämerensuomalainen symposium 7. kansainvälisessä feno-ugristikongressissa Debrecenissä 27.8.–1.9.1990. Läänemeresoome keelekontaktid. Läänemeresoome sümposium fennougristide 7. rahvusvahelises kongressis Debrecenis 27.8.–1.9.1990. (= Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 61.) Helsinki, 125–139.
- Vaba, Lembit 1992.** Käblik on ahjulind! – Keel ja Kirjandus 8, 459–462.
- Vaba, Lembit 1994.** Zu den baltischen *m*-Deverbale in den ostseefinnischen Sprachen. – *Linguistica Uralica* XXX, 4, 241–246.
- Vaba, Lembit 1995.** Über eine Wortgruppe baltischer Herkunft mit südestnischer Verbreitung. – *Linguistica Uralica* XXXI, 2, 81–85.
- Vaba, Lembit 1996a.** Über die baltische Herkunft von est. *ihne, ihnus* und die Substitution von blt. **kš*. – *Linguistica Uralica* XXXII, 3, 161–163.
- Vaba, Lembit 1996b.** Über die baltische Herkunft von est. *rühm* und seinen ostseefinnischen Entsprechungen. – *Linguistica Uralica* XXXII, 4, 241–242.
- Vaba, Lembit 1996c.** Über die Herkunft von est. *keris*. – *Linguistica Uralica* XXXII, 1, 33–35.
- Vaba, Lembit 1997a.** Ergänzungen zur Substitution des baltischen wortanlautenden **st*. – *Linguistica Uralica* XXXIII, 3, 177–180.
- Vaba, Lembit 1997b.** Kas eesti keeles on läti maastikusõnu? – Keel ja Kirjandus 3, 152–156.
- Vaba, Lembit 1997c.** Ostseefinnisches *meri* 'Meer' – doch ein baltisches Lehnwort. – Finnisch-ugrische Sprachen in Kontakt. Vorträge des Symposiums aus Anlaß des 30-jährigen Bestehens der Finnougristik an der Rijksuniversiteit Groningen 21.–23. November 1996. Maastricht: Shaker, 225–231.

- Vaba, Lembit 1997d.** Uurimusi läti-eesi keelesuhetest. Eesti Keele Instituut. Tampereen yliopiston suomen kielen ja yleisen kielitieteen laitos. Tallinn, Tampere.
- Vaba, Lembit 1997e.** Über die baltische Herkunft des ostseefinnischen *rampa*-Stammes. – *Linguistica Uralica* XXXIII, 4, 281–283.
- Vaba, Lembit 1998.** Die Rolle des Altpreussischen Sprachmaterials in etymologischen Untersuchungen ostseefinnischer Baltismen. – Wojciech Smoczyński (ed.). *Colloquium Pruthenicum secundum*. Papers from the Second International Conference on Old Prussian held in Mogilany near Kraków, October 3rd-6th, 1996. Kraków: Universitas, 177–185.
- Vaba, Lembit 2000.** Sabalugu. Märkmeid ühe sõnapere etimoloogias ja tule-tusseoseist. – Koost. ja toim. Jüri Viikberg. *Inter dialectos nominaque*. Pühendusteos Mari Mustale 11. novembril 2000. (= Eesti Keele Instituudi toimetised 7.) Tallinn, 390–410.
- Vaba, Lembit 2001.** Zur Substitution der anlautenden Konsonantenverbindungen im ostseefinnischen Lehnwortschatz (am Beispiel des Estnischen). – Rogier Blokland, Cornelius Hasselblatt (eds.). *Finno-Ugrians and Indo-Europeans: Linguistic and Literary Contacts*. Proceedings of the Symposium at the University of Groningen, November 22–24, 2001. (= *Studia Fenno-Ugrica Groningana* 2.) Maastricht, 393–400.
- Vaba, Lembit 2003a.** Kust on tulnud meie *langud*? – *Keel ja Kirjandus* 10, 779–780.
- Vaba, Lembit 2003b.** *Ränist ja kremlist*, rohkem siiski *ränist*. – *Keel ja Kirjandus* 2, 108–112.
- Vaba, Lembit 2004a.** Miks *punk* ja *tink*? – Helena Sulkala, Heli Laanekask (toim.). *Lähivertailuja* 14. Suomalais-virolainen kontrastiivinen seminaari Oulussa 3.–4. toukokuuta. (= Suomen ja saamen kielen ja logopedia laitoksen julkaisuja 23.) Oulu, 47–57.
- Vaba, Lembit 2004b.** Zwei eventuelle baltische Lehnverben in der Südgruppe der ostseefinnischen Sprachen. – Irma Hyvärinen, Petri Kallio, Jarmo Korhonen (Hrsg.). *Etymologie, Entlehnungen und Entwicklungen*. Festschrift für Jorma Koivulehto zum 70. Geburtstag. (= *Mémoires de la Société Néophilologique de Helsinki* LXIII.) Helsinki: Société Néophilologique, 417–422.
- Vaba, Lembit 2005.** Ein eventuelles baltisches Lehnverb in der Südgruppe der ostseefinnischen Sprachen. – Peter Anreiter, Marialuise Haslinger, Heinz Dieter Pohl (Hrsg.). *Artes et scientiae*. Festschrift für Ralf-Peter Ritter zum 65. Geburtstag. Wien: Praesens, 547–554.
- Vaba, Lembit 2009a.** Mesilassülem – kas sületäis mesilasi? – *Keel ja Kirjandus* 5, 369–376.
- Vaba, Lembit 2009b.** О происхождении эст. (*mesilas*)/*sülem* ‘(пчелиный) рой’ и *kosal* ‘повешенный на дерево улей’. – *Linguistica Uralica* XLV, 1, 1–8.

- Vaba, Lembit 2009c.** *rend ja laud*. Kisklauast söögilauaks. – Keel ja Kirjandus 10, 779–784.
- Vaba, Lembit 2009d.** Sõna sõlmed. Etümoloogilisi märkmeid *üsked* jt 'tuulamata vili' kohta. – Marja Kallasmaa, Vilja Oja (toim.). Kodukeel ja keele kodu. Home language and the home of a language. Pühendusteos Helmi Neetarile 75. sünnipäevaks 29. jaanuaril 2009. (= Eesti Keele Instituudi toimetised 13.) Tallinn, 273–285.
- Vaba, Lembit 2010.** Viron *ätse-* ja *ätša-* sekä *ärtse-* ja *ärtsa-*kantaiset kasvinnimet sekä fluktuoiva *r*. – Sirkka Saarinen, Kirsti Siitonen, Tanja Vaittinen (toim.). Sanoista kirjakieliin. Juhlakirja Kaisa Häkkiselle 17. marraskuuta 2010. (= Suomalais-Ugrilaisen Seuran Toimituksia. Mémoires de la Société Finno-Ougrienne 259.) Helsinki: Suomalais-Ugrilainen Seura, 359–370.
- Vaba, Lembit 2011a.** Balti laenude uurimine avab meie kauget minevikku. – Keel ja Kirjandus 10, 734–763.
- Vaba, Lembit 2011b.** Language contacts between Baltic and Finnic languages – an exhausted issue in linguistic research? – Congressus XI Internationalis Fenno-Ugristarum. Piliscsaba 9–14. VIII. 2010. Pars VI. Dissertationes symposiorum ad linguisticam. Redegunt Sándor Csúcs, Nóra Falk, Viktória Tóth, Gábor Laicz. Piliscsaba, 44–52.
- Vaba, Lembit 2012.** *Vagel* – kas etümoloogiline umbsõlm? – Keel ja Kirjandus 3, 202–211.
- Vaba, Lembit 2013.** Need tüütud putukad. – Tiina Söderman (toim.). Keelemees Raimo Raag 60. 20.08.2013. (= Eesti Keele Instituudi toimetised 15.) Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 105–128.
- Vaba, Lembit 2014.** Über eine mögliche baltische Herkunft von est. *varn*, fi. *vaarna* u. a. – Linguistica Uralica L, 1, 20–28.
- Vaba, Lembit 2015a.** Alternatiivseid etümoloogiaid I. – Emakeele Seltsi aastaraamat 60 (2014), 219–231.
- Vaba, Lembit 2015b.** *Sarn* ja *sarnane*. – Keel ja Kirjandus 2, 111–117.
- Vaba, Lembit 2015c.** Sõna sisse minek. (= Eesti Teaduste Akadeemia Emakeele Seltsi toimetised 73.) Tallinn.
- Vaba, Lembit 2015d.** *õisvesi*. – Sõna sisse minek, 205–206.
- Vaba, Lembit 2015e.** Über monophthongische Substitute baltischer resp. lettischer Diphthonge in südeestnischen Lehnwörtern. – Linguistica Uralica LI, 1, 21–27.
- Vaba, Lembit 2016a.** Mis hullumeelne idee – etümologiseerida taimenimesid! *adru* (*Fucus vesiculosus*). – Keel ja Kirjandus 12, 939–946.
- Vaba, Lembit 2016b.** Über eine mögliche baltische Herkunft von frühosfi. *lěćca *'Blasebalg'. – Linguistica Uralica LII, 3, 161–167.
- Vaba, Lembit 2017.** Alternatiivseid etümoloogiaid III. *muuter* ja *peess*. – Emakeele Seltsi aastaraamat 62 (2016), 267–278.

- Vaba, Lembit 2018a.** Alternatiivseid etümoloogiaid IV. *kori* : *korja*, *melek(as)*, *rahe(-)* ja *rikkuma*. – Emakeele Seltsi aastaraamat 63 (2017), 240–259.
- Vaba, Lembit 2018b.** Zur baltischen Herkunft von osfi. *mokka* 'Lippe, Lefze'. – *Linguistica Uralica* LIV, 2, 104–108.
- Vaba, Lembit 2019a.** Alternatiivseid etümoloogiaid V. *peru*, *vaibuma*, *velbas*, *videvik*, *vistar* ja *vänge*. – Emakeele Seltsi aastaraamat 64 (2018), 259–276.
- Vaba, Lembit 2019b.** *Kuppama* ja *kupatama*. – Keel ja Kirjandus 11, 896–901.
- Vaba, Lembit 2019c.** Üks lõpuni viidud etümoloogia: *kasima* ja *kasin*. – Keel ja Kirjandus 4, 296–301.
- Vaba, Lembit 2020a.** Alternatiivseid etümoloogiaid VI. *karsima*, *luga*, *tera(s)*, *tiib* ja *tõrkuma*. – Emakeele Seltsi aastaraamat 65 (2019), 255–273.
- Vaba, Lembit 2020b.** *liisuma* ja tema kaaskond. – Keel ja Kirjandus 12, 1065–1070.
- Vaba, Lembit 2020c.** Mis on *laim* ja mida tähendab *laimama*. – Keel ja Kirjandus 7, 617–622.
- Vaba, Lembit 2021a.** Alternatiivseid etümoloogiaid VII. *kail*, *pendima*, *raidama*, *ruttama* ja (*muna*)*tael*. – Emakeele Seltsi aastaraamat 66 (2020), 327–343.
- Vaba, Lembit 2021b.** *Sipsik* ja *sipsik*. – Keel ja Kirjandus 4, 326–330.
- Vaba, Lembit 2022a.** Alternatiivseid etümoloogiaid VIII. *ahervare*, *-vars*, *kahju*, *laukama*, *ruttuma* ja (*vihma*)*sagar*. – Emakeele Seltsi aastaraamat 67 (2021), 151–168.
- Vaba, Lembit 2022b.** *taarna* mõistatus. – Keel ja Kirjandus 12, 1119–1123.
- Vaba, Lembit 2023a.** Alternatiivseid etümoloogiaid IX. *lets*, *marg*, *naber*, *mült*, *nurmik* ja *pugal*. – Emakeele Seltsi aastaraamat 68 (2022), 191–208.
- Vaba, Lembit 2023b.** Bisher noch nicht identifizierte ostseefinnische Lexeme im Wortschatz lettischer Dialekte. – *Linguistica Uralica* LIX, 1, 25–41.
- Vaba, Lembit 2023c.** (*raie*)*lank* peegeldab aega ja selle lugu. – Keel ja Kirjandus 6, 605–611.
- Vaba, Lembit 2024a.** Alternatiivseid etümoloogiaid X. *kosur*, *koslep*, *luup(a)*, *lõust* ja *pook*. – Emakeele Seltsi aastaraamat 69 (2023), 274–285.
- Vaba, Lembit 2024b.** *kuhtuma* ja *kuihtuma*. – Keel ja Kirjandus 7, 662–666.
- Vaba, Lembit 2025.** Alternatiivseid etümoloogiaid XI. *kurn*, *pugi*, *putitama*, *riis* ja *ruhimik*. – Emakeele Seltsi aastaraamat 70 (2024), 214–230.